

ÖRNEKLERİYLE ÂŞIK ŞİİRİNDE KORE SAVAŞI

The Korean War In Minstrel Poetry With Examples

Ahmet Özgür GÜVENÇ*

Özet

Hiçbir konuya tepkisiz kalmayan aşığın üzerinde durduğu konular arasında sosyal, siyasal ve tarihi bir olgu olan savaş da yer alır. Savaş olgusu âşık edebiyatında işlenen başlıca temalardan biridir. Âşıklık geleneğinin öncesi olan Ozan-Baksı kültüründe halk şairi kimliğini de üzerinde barındıran şamanlar veya ozanlar, duydukları ya da bildikleri kahramanlık olaylarını ve zaferleri derleyip nazma çekerek sanatkârane bir şekilde kopuz eşliğinde anlatırlardı. Toplum yakından ilgilendiren ve derinden etkileyen savaşların anlatılması geleneği ozan baksı kültürünün bir uzantısı olan âşık tarzı şiir geleneğinde de devam etmiştir. Öyle ki âşıklık geleneğinin filizlendiği on altıncı yüzyılda Anadolu, Rumeli, Suriye, Mısır hatta Kuzey Afrika'daki ve serhat kalelerindeki asker âşıkların katıldıkları ya da duydukları savaşları çeşitli yönleriyle şiirlerinde anlattıkları görülür. Bu çalışmada yakın dönemde (1950-1953 yılları arasında) meydana gelen ve dünya çapında bir öneme sahip olan Kore Savaşı'na dönemin âşıklarının nasıl yaklaştıkları irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Âşık Şiiri, Savaş, Kore.

Abstract

The minstrel who deals with different subjects is also aware of the war as social, politic and historical phenomena. The war phenomenon is one of the main themes of the minstrel literature. Before the minstrel tradition, Shamans and troubadours in the Ozan-Baksı culture were telling triumphs and heroic events in verse with lute like a minstrel. Telling effective war stories for the public was an old cultural phenomenon in the minstrel poetry tradition such as in the Ozan-Baksı culture. Furthermore we see that the soldier minstrels continue to tell different wars story heard or experienced by them in several regions such as Anatolia, Rumelia, Egypt and Northern Africa in the sixteenth century that the minstrel poetry tradition so widespread. In this study it will be discussed the minstrel's approach to Korea War which is occurred in the recent history (1950-1953) as a worldwide effectual fact.

Key Words: Minstrel Poetry, War, Korea.

* Yrd. Doç. Dr. Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi. aozgurguven@gmail.com

Giriş

Milletleri derinden etkileyen ve bu yönüyle sosyal, siyasal ve tarihi bir olgu olan savaş, âşık edebiyatında işlenen başlıca temalardan biridir. Âşıklık geleneğinin öncesi olan ozan-baksı geleneğinde ozanlar duydukları ya da şahit oldukları savaşları çeşitli yönleriyle sanatkârane bir şekilde anlatmayı kendilerine görev edinmişlerdi. Ele aldıkları savaşlardaki kahramanlıkları, zaferleri ve hatta yenilgileri derleyip nazma çekerek kopuz eşliğinde dile getiren ozanlar, böylece halkı savaşlar konusunda aydınlatırlardı. Onların bu şiirleri eğitici ve öğretici olmakla beraber tarihe kaynaklık etmeleri bakımından birçok işleve sahipti. Diğer taraftan söz konusu şiirler, milli şuurun her daim uyanık tutulmasında önemli birer vasıtaydı. Savaş gibi toplumu yakından ilgilendiren olayların şiir yoluyla anlatılması geleneği ozan baksı kültürünün bir uzantısı olan âşık tarzı şiir geleneğinde de devam etmiştir. Öyle ki âşıklık geleneğinin filizlendiği XVI. yüzyılda Anadolu, Rumeli, Suriye, Mısır hatta Kuzey Afrika'daki ve serhat kalelerinde istihdam olan asker âşıkların katıldıkları ya da duydukları savaşları çeşitli yönleriyle şiirlerinde anlattıkları görülür. Önceleri genellikle asker âşıkların şiirlerinde değindikleri savaş konusu, yüzyıllar içerisinde asker olmayan âşıkların da ilgi alanına girmiştir. Çünkü savaşlar milletin bütün fertlerini etkileyen olaylardır. Dolayısıyla vatandaşı oldukları ülkeyi doğrudan ya da dolaylı olarak etkileyen savaşlara sivil âşıklar da şiirlerinde dikkat çekmişlerdir. Bu bağlamda kimi âşık şiirleri, savaşın maddi veya manevi açıdan olumsuz etkilerini gözler önüne sererken kimileri ise savaşı protesto etmek veya savaşın propagandasını yapmak amacıyla meydana getirilmişlerdir. Bu çalışmada XX. yüzyılın ilk yarısında patlak vererek üç yıl süren (1950-53), soğuk savaşın ilk sıcak savaşı olarak nitelendirilen, dünyadaki siyasal kutuplaşmanın en somut edimi olarak tarihe geçen ve Türkiye'nin de asker göndererek küresel arenada tarafını belli ettiği Kore Savaşı'nın âşık tarzı şiir geleneğinde hangi yönleriyle yankı bulduğu irdelenecektir.

Kore Meselesi ve Kore Savaşı

Çin'in 1949 sonunda komünist rejimin idaresi altına girmesiyle birlikte Asya'da hatırı sayılır bir güç kazanan Sovyetler, hem güney Kore'de hem de Japonya'da bulunan Amerikan varlığını sona erdirmek için harekete geçer. Moskova'nın talimatıyla Kuzey Kore, 25 Haziran 1950 sabahı Güney Kore'ye saldırır. Bu atak karşısında Amerika, Birleşmiş Milletleri devreye sokar. Birleşmiş Milletler Antlaşması gereğince Güney Kore'ye yardım amacıyla çeşitli milletlerin

askerlerinden meydana gelen Birleşmiş Milletler Kuvveti oluşturulur. Esas yükü Amerika'nın sırtlandığı bu kuvvetin başına Amerikalı general MacArthur getirilir. Üç yıl süren savaşta hiçbir taraf kesin üstünlük gösterememiş olup özellikle Ekim 1950'den itibaren Komünist Çin'in gönüllü adı altında gönderdiği kuvvetlerin de savaşa dâhil olmasıyla Birleşmiş Milletler Kuvvetleri için şartlar daha da çetinleşmiştir. 27 Temmuz 1953'de Panmunjom'da imzalanan ateşkesle savaş sona erer. Panmunjom mütarekesiyle Kuzey ve Güney Kore arasındaki sınır, 38inci enlem çizgisi olarak kabul edilir. Savaş öncesiyle savaş sonrası arasında değişen hiçbir şey olmaz ve böylece Sovyet Rusya, Amerika'yı Kore'den ve dolayısıyla Doğu Asya'dan çıkaramayacağını anlar (Armaoğlu 1991: 454-456).

İkinci Dünya Savaşı esnasında müttefikler arasında yapılan bütün zirve toplantılarında daima gündemde olan konulardan biri de Türkiye'dir. Bilhassa Yalta ve Postdam zirvelerinde masaya yatırılan en mühim konulardan biri Sovyetlerin Boğazlarla ilgili talepleridir. Sovyetler bir yandan boğazların denetimini Türkiye'yle ortaklaşa sağlamak isterken bir yandan da Kars ve Ardahan'ın da kendisine bırakılması hususunda baskı yapmaktadır (Çavdar 2004: 29-30). Sovyet hükümeti 17 Aralık 1925'te imzalanan ve süresi 7 Kasım 1945'te bitecek olan Türk-Sovyet Dostluk ve Saldırmazlık Antlaşması'nın yenilenmesi hususundaki isteğini 19 Mart 1945'te belirtir. Bunun üzerine büyükelçiler çapında yapılan bir görüşmede Sovyet hükümeti doğu sınırı ve boğazlar üzerindeki taleplerini bildirir. Türk hükümeti ise bu istekleri kabul etmez (Sander 2007: 252-253). Sovyetler karşısında yalnız kalan Türkiye'ye ilk açık destek Amerika'dan gelir. O dönemde Amerika'da vefat eden büyükelçi Münir Ertegün'ün na'sının Amerika'nın küresel gücünü simgeleyen Missouri savaş gemisiyle Türkiye'ye getirilmesi aynı zamanda Türk-Amerikan ilişkilerinde yeni bir dönemi başlatır. Missouri'nin Sovyetlerin hâkim olmak istediği sularda bulunması aslında Amerika'nın yaşam sahasının Türkiye'ye kadar uzandığı mesajını iletir. Böylece Türkiye küresel arenada tarafını belirleyerek, ifade yerinde olursa, Batı kulübüne ilk adımını atmış olur. Bu gelişmeyi Truman doktrini bağlamında yapılan Marshall yardımları izler. 1950 yılına girilirken Türkiye artık tamamen Amerikan yanlısı bir tutum takınmaya başlamıştır. Bu davranış, dönemin DP iktidarının vazgeçilmez politikası hâline gelmiştir. Söz konusu politika gereğince, solun her türlü süne karşı olmak, Sovyet karşıtı bir tutum içinde bulunmak, Amerika'nın politik çizgisini izlemek ilkeleri takip edilmiştir. İşte bu süreçte Türkiye takip ettiği ilkeler doğrultusunda hareket ederek patlak

veren Kore Savaşı'na dâhil olur. Sovyet, Çin ve Kuzey Kore'ye karşı oluşturulan uluslararası güce katılması için çağrılan Türkiye, bakanlar kurulu kararıyla bu çağrıya olumlu cevap verir (Çavdar 2004: 29-32). Genel Kurmay Başkanlığı, gönderilecek asker sayısını bir tugayla sınırlı tutar ve savaşa gidecek erlerin 1929 doğumlu olup gönüllülük esasına göre seçilmeleri kararını alır. General Tahsin Yazıcı komutasındaki 5090 kişilik tugay, beş Amerikan gemisiyle savaş bölgesine gönderilir. Güney Kore'nin Pusan limanına ulaşan Türk gücü, Taegu şehrinde yirmi gün kaldıktan sonra dağlarda gizlenen ve fırsat buldukça saldıran düşman gruplarını arayıp temizlemek, yol ile köprülerin güvenliğini sağlamakla görevlendirilir. Daha sonra Amerikan kolordusunun ihtiyatı olmak üzere, Kunuri bölgesine hareket etmesi emri verilir. Burada Çin hücumuna karşılık veren Türk kuvvetleri, süngü savaşına varacak derecede kanlı çatışmaların içine girer. Bir yandan Çinlilerin ablukasını yaralı ve hatta şehit düşen arkadaşlarını yanlarında taşıyarak yaran Türk birlikleri diğer taraftan boğazda sarılmış olan Amerikan Tümen Karargâhının kurtulmasına da yardım eder. Süngü savaşlarında Çinlilere karşı ayakta kalabilen sadece Türk kuvvetidir ve bu üstün başarı üzerine gazilere "Silverstar" adlı Amerikan kahramanlık nişanı verilir. Kunuri'den sonra Birleşmiş Milletler ordusunun, hücumu geçen Kuzey Kore kuvvetlerince kuşatılmasına engel olma görevini Türk gücü üstlenir. Kumyongjangni'de meydana gelen savaş Türk birlikleri kazanır (Yaman 2005: 239-241). Kore Savaşı'nın Türkiye'ye tek getirisi 13 Ekim 1951'de yapılan anlaşmayla, daha önce üç defa reddedildiği, NATO'ya kabul edilmesi olur. (Armaoğlu 1991: 455; Çavdar 2004: 34).

Âşık Şiirinde Kore Savaşı

Yukarda kısaca değinilen Kore Savaşı'nı tarihsel süreçte yakından takip eden Anadolu halkı, bu savaşın ayrıntılarını yayın organlarının yansıttığı ölçüde öğrenmiştir. Çünkü savaş, Anadolu'dan binlerce km uzaklıktaki Doğu Asya'da gerçekleşmiştir. Ayrıca savaşın Türk halkını ilgilendiren tek noktası oraya giden Türk askeridir. Öyle ki askerin savaşmak için gittiği Kore'de herhangi bir Türk ya da Müslüman topluluğu yoktur. Yardımına gidilen Güney Koreliler ayrı bir millettir ve farklı bir dinin mensubudur. Konuya stratejik açıdan yaklaşıldığında Türk askerinin oraya neden gittiği sorusu cevap bulur ki bu da tamamen askeri ve politik dengeler üzerine yoğunlaştığında anlaşılabilir bir husustur. Daha açık bir ifadeyle bu konu tüm yönleriyle resmi kanallar veya aydın kesim tarafından halka anlatıldığı takdirde halkın zihninde anlam kazanabilir. Bu da yayın organları veya yüz yüze iletişim vasıtasıyla mümkün olmuştur. Öyle ki

özellikle meselenin askeri ve politik yönleri halkın kendi kendine çözemeyeceği ayrıntılara ve hassasiyetlere sahiptir. Örneğin Kore Savaşı'ndan yirmi dört yıl sonra yalnızca Türk askerinin gerçekleştirdiği Kıbrıs Barış Harekâtı için aynı cümleleri kurmak mümkün değildir. Kıbrıs'ta yaşayan Türklerin gördüğü kötü muamele Anadolu'da yakından takip edilmiş, Kıbrıs'la ilgili haberler Türkiye'de kamuoyu oluşturmuştur. 1950'li yılların ilk yarısının sonlarına doğru Türkiye'de Kıbrıs'ta meydana gelen olaylara karşı sivil bir tepki meydana gelmiştir. Kıbrıs'ı Türkiye'nin bir parçası olarak gören Anadolu halkı, talebe birliklerinin düzenledikleri ayrı ayrı veya ortak mitinglere coşkuyla katılarak Kıbrıs Türklerini desteklemişlerdir. Hatta söz konusu mitingler devlet radyosundan naklen yayımlanmıştır (Çavdar 2004: 49). Kıbrıs'ın kuzeyinin bir il olarak Türkiye'ye katılmasını öngören ve Enosis düşüncesine karşı ortaya atılan Taksim politikası, yürüyüşlerde atılan "Ya Taksim, Ya ölüm" sloganıyla desteklenmiştir. Görüldüğü üzere Kıbrıs sorununu aradaki kan bağı nedeniyle milli bir mesele olarak gören Anadolu halkı bu konuda elinden geleni yapmaya çalışmıştır. Bu bağlamda Kıbrıs'la ilgili propagandalar 50'li yıllardan itibaren başlamış ve yaklaşık yirmi yıl boyunca devam etmiş, Türk ordusu tarafından düzenlenen harekâtle birlikte üst seviyeye ulaşmıştır. Anlaşılacağı üzere gerek harekâtın öncesinde gerek harekât süresince ve gerekse harekâttan sonra Anadolu halkının bu konuya ilgisi her zaman yoğun olmuştur. Diğer taraftan Kore Savaşı'na bakıldığında savaş öncesi bir propagandanın bahsetmek mümkün değildir. Çünkü savaşın manevi yönden halkı ilgilendiren bir tarafı yoktur. Bu ilgi Türk askerinin savaşa dâhil olmasıyla başlamış ve savaştan sonra son bulmuştur.

Daha önce de değinildiği üzere Türk halkı Kore Savaşı'na dair ayrıntıları çeşitli yayın organları aracılığıyla öğrenmiştir. Halk, Tahsin Yazıcı, MacArthur, Truman, Seul, Mançurya, Pusan, Kunuri, Kumyongjangni gibi savaşın önemli aktörlerinin isimlerini ve savaş bölgesindeki yerlerin adlarını kitle iletişim araçları sayesinde öğrenmiştir.

Kore Savaşı'nın patlak verdiği dönem XX. yüzyılın ilk yarısının sonlarıdır ve bu yıllarda âşık tarzı Anadolu'da fazla etkili değildir. Çünkü Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemine rastlayan XX. yüzyılın ilk yarısındaki siyasi gelişmeler, Anadolu insanını olumsuz bir şekilde etkilemiştir. Devlet otoritesinin zayıflaması, işgaller, savaşlar, kıtlıklar, hastalıklar ve en önemlisi milletin ayakta kalma mücadelesiyle geçen sıkıntılı yıllar her alanda olduğu gibi âşıklık geleneğini de olumsuz yönde etkilemiştir. Büyük şehirlerde ve bilhassa İstanbul'da âşıkların

ihtişamı kaybolmuş, gelenek kendisine taşrada yaşam alanı bularak yok olmama mücadelesine girmiştir. Hatta Fuat Köprülü'nün 1914 ve onu takip eden yıllarda yaptığı âşık edebiyatı çalışmalarında âşık tarzının sona ermekte olduğu görüşünü bildirmesi geleneğin o dönemdeki durumunu gözler önüne sermektedir. Ancak bu geçici bir durumdur. Cumhuriyet'le birlikte folklorla dair batıya dönük yeni görüşler çerçevesinde biçimlenen kültür politikaları ve sosyal hayatın istikrarlı bir hâl alması Türkiye'de âşık edebiyatının tekrar canlanmasına vesile olmuştur. Bütün bu gelişmeler meyvesini XX. yüzyılın ikinci yarısından sonra vermeye başlamıştır (Düzgün 2011: 300-301). Taşrada geleneği kısıtlı şartlar altında yaşatan âşıklar, XIX. yüzyılın son çeyreğinde doğmuş XX. yüzyılın ilk yarısında sanatlarını icra etmiş kişilerdir. Zaten geleneğin başat özellikleriyle XX. yüzyıla aktarılmasında bu âşıklar önemli bir rol oynamıştır. Zira geleneğin güçlü temsilciler yetiştirdiği ve gerek nitelik gerekse nicelik bakımından belirli bir olgunluğa eriştiği XIX. yüzyılın sanat ortamını teneffüs eden bu âşıklar edindikleri tecrübeleri XX. yüzyıla taşımışlardır. Kore Savaşı'nın baş gösterdiği dönemde toplumun birer ferdi olan âşıklar tüm bu olup bitenlere ilgisiz kalmamışlar, duygularını ve düşüncelerini şiirleriyle dile getirmişlerdir. Özkul Çobanoğlu, Kore Savaşı'nı yazılı kültür ortamı destancılığının başlangıcı olarak görür.¹ Kore gibi uzak bir ülkede olup bitenlerden radyo aracılığıyla kısa sürede haberdar olan âşıklar savaşa ilgili epik karakterli destanlarını yayınlamağa başlarlar (Çobanoğlu 2000: 151). Türk askerinin yaklaşık yirmi beş yıllık bir aranın ardından bir savaşa katılması toplumda büyük bir heyecan uyandırmıştır. Bilhassa Türk tugayının Kunuri savaşında göstermiş olduğu üstün başarı milli gururu, tabir yerine olursa, şahlandırmıştır. Âşıklar Kore'den gelen gerçek haberlere dayanarak epik karakterli destanlar vücuda getirmişlerdir.

Bu bağlamda konuyla ilgili olarak yapılan inceleme sırasında o dönemde yaşamış şu âşıkların Kore Savaşı'na dair destanları olduğu tespit edilmiştir:

Âşık Talibî Coşkun (1898-1976), Geyceklî Âşık Hasan (1902- 1988), Baba Salim (1887-1956), Âşık Kemalî Bülbül (1928-2012), Âşık Dâimi (1932-1983), Âşık Nihânî (1885-1967), Âşık Dursun Cevlani (1900-1975), Kağızmanlı Cemal Hoca

¹ Kore Savaşı'yla başlayan ve yaygınlaşan yazılı kültür ortamı destancılığı, Kıbrıs Barış Harekâtı'yla farklı bir boyut kazanır. Destanlar bu dönemde yazılı kültür ortamından elektronik kültür ortamına geçer. İhsan Hınçer'in yaptığı bir araştırmaya göre barış hareketinin yapıldığı dönemde 1974 Temmuz ile Aralık ayı arasında yirmiyi aşkın destan tarzında plak yayınlanmıştır (Çobanoğlu 2000: 155).

(1883-1957), Abdülvahap Kocaman (1930-2005), Âşık İlhami Baba (1907-?), Âşık Osman Telli (1901-1982).

Yukarıda adı geçen âşıkların destanları incelendiğinde özellikle şu konulara temas ettikleri görülür:

1. Kore Savaşı'nın nasıl başladığına ve savaşa dair ayrıntılar.

Bardızlı Âşık Nihânî'nin, on dört kıtalık "Kore Destanı" başlıklı şiiri vasıtasıyla Türk kuvvetlerinin gönüllülerden oluştuğu, tugay komutanının ve dönemin genelkurmay ikinci başkanının kim olduğu bilgileri öğrenilebilir. Ayrıca destanda *Birleşmiş Milletler* gücünün başında yer alan komutanın ve o zamanki Amerikan başkanının adları da geçmektedir. Bu ayrıntılar aynı zamanda âşık tarzı şiir geleneğinin öğretici bir işleve sahip olduğunu gözler önüne sermektedir.

<i>Dört bin beş yüz kişi gönüllü</i>	<i>Amerika Cumhur Reisi Turuman</i>
<i>Öz vatandaş şirin canlar bizimdir</i>	<i>Milletine der ki: Cem olun durman</i>
<i>Tahsin Yazıcıoğlu Paşamız derler</i>	<i>Türk bizle düşmana hiç vermez aman</i>
<i>Dini pulat kumandanlar bizimdir</i>	<i>Cesaret Türklerin, ferman bizimdir</i>

<i>Şahap Gürler Paşa teftişe gider</i>	<i>Turuman Reisicumhur emr-i irade</i>
<i>İlâhi gidene sen verme keder</i>	<i>Kumandanlar başı odur orada</i>
<i>Allah diyen kula Hakk yardım eder</i>	<i>Mac Arthur Paşa'nın geldiği vâda</i>
<i>Din ulusu aç arslanlar bizimdir</i>	<i>İyi çalış bu an devran bizimdir</i>

(Gökalp 1988: 48)

Kağızmanlı Cemal Hoca'nın kırk bir dörtlükten teşekkül eden "Kore Savaşı Destanı"nda savaşın başladığı tarihi, Türk tugayının komutanının adını, çarpışma sırasında on dört yerinden yaralanan ve "nasıl olsa öleceğim" düşüncesiyle eline geçirdiği ağır makineli tüfek ile bir sandık mermi harcayıp düşmanı oyalayarak arkadaşlarının çekilmesine yardımcı olan askeri, dönemin cumhurbaşkanını, başbakanını ve genelkurmay başkanını görmek mümkündür.

<i>Dokuz yüz ellide Kore savaşı</i>	<i>Nuri Yamut orduların serveri</i>
<i>Temaşağâh oldu cihana Allah</i>	<i>Galib et düşmana Cenab-ı Bâri</i>
<i>Birleşmiş Milletler bel bağladılar</i>	<i>Buna da bağlıdır ordular varı</i>
<i>Tevrat, Zebur, İncil, Kur'an'a Allah</i>	<i>Zaferler ver ordu tekmana Allah</i>

...

...

*Din sahibi enbiyalar serveri
Himmet etsin evliyalar rehberi
Yazıcoğlu'na bağlı bu haberi
Sen nusret ver bu kahramana Allah*

...

*Ben bu halda iken duydum bir haber
Bu haber cihanda oldu muteber
Alayların bozdu Hacı Altuner
Her arzusun ver bu civana Allah*

...

*Adnan Menderes baş bakanımız
Ona bağlı olan on dört hanımız
Onların elinde bu devranımız
Böyle erdik edeb erkâna, Allah*

...

*Demirkırat parti bu yurdun varı
Çektirmez millete ah ile zarı
Binlerce yaşasın Celâl Bayar'ı
Bizi çıkaracak seyrana Allah...*

(Uslu 2011: 306-311)

Âşık Abdülvahap Kocaman'ın yedi dörtlükten oluşan "Kore Savaşı Destanı"nda da benzer bilgilere rastlanır.

*Bir millet doğmamış Türk'ün soyunda
Şan aldı alsancak Japon suyunda
Bin dokuz yüz ellinin Kasım ayında
Dostlara cesaret veren ordumuz*

*Şanlı Türk evladı her zaman öğün
Nâm aldın dünyada şen ol ve sevin
Seni takdir etti Toraman Beyin
Hasmını yerlere seren ordumuz*

*Dağlar dayanır mı böylesi zara
Sancağa sarıldı komutan Dora
Atom cellat Türk'e yandıkça Kore
Yedi kat çemberi yaran ordumuz*

(Kayırhan 2007: 23-24)

Baba Salim, yirmi kıtadan mürekkep "Kore Destanı" başlıklı destanında Kore Savaşı'nın başlamasını ve gelişimini şu ifadelerle anlatmıştır:

*Moskof Teşvik etti Kızıl Kore'yi
Saldırttı Güneye sen dinle anı
Güya fethedecek bütün küreyi
Kıymadan sel gibi akıttı kanı*

*Gizli silâh verdi hem dahi para
Konmak istiyordu en büyük kâra
Girmek istiyordu her bir diyara
Yok yere mahvetti bunca insanı*

*Durmaz saldırırdı o her tarafa
Zulümle keserdi binlerce kafa
Devletler dur dese bakmazdı lâfa
Güya ki boş buldu koca meydanı*

*Derhal Amerika sezdi bu işi
Gördü ki sırtardı ayının dışı
Bıraksa dünyaya kesecek fişi
Ateşe verecek bütün cihanı*

*Görün ki ne yaptı bu kızıl külhan
İnsanlığa bugün kesildi düşman
Milyonla masumu ettirdi figan
Melânette geçti bugün şeytanı*

*Yeter artık dedi yapma fiyaka
Nedir bu yaptığın sevilmez şaka
Emin ol sonunda basarsın faka
Görürsün ensende bombardımanı...*

(Duman 1995: 65-66)

Âşık İlhami (Nuri Baba) destanında bir yandan Türk askerini överken bir yandan da savaşa dair ayrıntılara yer vermiştir.

*Tahsin Yazıcı'dır at oy komutan
Unutulmaz seni doğuran atan
Kızıl Çinlileri tozlara katan
Karada, semada kuvvet Türk'ündür*

*Sen merdan oğlusun Yüzbaşı Aslan
Düşmünü pençe vur şenlensin cihan
Sancağında vardır nurdan bir nişan
Şerefe kaim ol İhsan Türk'ündür*

(Tozlu-Tozlu 1995: 48)

2. Türk askerinin kahramanlığına ve başarısına övgü.

Âşık Talibî Coşkun'un elli dört kıtadan oluşan "Kore Harbi Şehitleri Destanı"nda Türk askerinin kahramanlıklarından övgüyle bahsedilmiştir. Ayrıca destanda Kore'de gösterilen başarılarla değinildikten sonra Türk tarihindeki diğer savaşlardan da bahsedilerek Türk askerinin tarihsel süreçteki gücüne dikkat çekilmiştir. Aşağıda verilen iki dörtlükte Türk askerlerinin kuşatma altındaki Amerikan askerlerini kurtarması anlatılmaktadır.

*Kore'de harp bayrağını diktiler
Amerikan askerini geri çektiler
Kafalar kestiler kanlar döktüler
Düşmanların bellerini büktüler*

*Hazır durur Yirmi beşinci Tümen
Kollarda kuvvet var kalplerde iman
Düşmanlar korkuyor Türkler çok yaman
Çinler bağırıyor "Yeter el aman"*

(Kaya 2013: 386)

Geyceklî Âşık Hasan, sekiz kıtadan oluşan "Kore Şehitleri Destanı"nda ise Kunuri'de Türk askerinin Çinlilerle göğüs göğüse süngü dövüşü yaparak Çin ablukasını yarmasına değinmiştir. Diğer taraftan aynı konuyu Baba Salim'in de işlediği görülür.

*Geyceklî Âşık Hasan
Kore'ye varınca süngüyü taktık
Arslanlar gibi düşmana daldık
Kızıl Çin hattını zorladık yardık
Şehitlik şerbetin içenlerdeniz.*

(Altınok 2003: 458)

*Baba Salim
Müttefik ordular sargıya düştü
Yüzbinlerce kızıl birden üşüştü
Kahraman Mehmetçik harbe tutuştu
Süngüye geçirdi nice düşmanı*

(Duman 1995: 66)

Âşık Dursun Cevlani, yedi kıtadan oluşan “Kore Destanı”nda cephedeki askeri şu sözlerle övmüştür:

<i>Hiç onlara yetmez baha, Ne dağ dinler ne de saha, Her biri benzer Fatih'e, Kore'de arslanlarımız.</i>	<i>Onlar bakmaz her şaşkına, Yardım ederler düşküne, Vurur Muhammed aşkına, Kore'de arslanlarımız (Cevlani-Kaya, 1999: 44)</i>
--	--

Âşık Kemalî Bülbül, on iki kıtalık “Kore Kahramanlarına” adlı şiirinde Türk askerini şöyle anlatmıştır:

<i>Kore dağlarında attın narayı Allah Allah diye arslan Mehmetçik Kızillara mezar ettin orayı Tarihte en büyük insan Mehmetçik</i>	<i>Savaştan zevk duyan asker oğludur Hak emrine uyan sadık kuludur Kendinden büyüğe gayet bağlıdır Cepheye vardığı zaman Mehmetçik... (Köktürk 2011: 148-149)</i>
<i>Alışkın değilsin dursan çenberde Ölüm için boyun eğmen namerde Baban deden zafer temin eder de Görür mü işini noksan Mehmetçik</i>	

Bardızlı Âşık Nihânî ise Kore'deki Türk askerini şu ifadelerle yüceltmıştır:

<i>Bu vatanperverler harbe girişir Vahşi Çinler bize yoktan sürüşür Dört bin beş yüz kişi vurur, vuruşur Pulat pençe bu kaplanlar bizimdir</i>	<i>Kaplanlar kurt gibi daldı çıktılar Düşmana süngüyü saldı çıktılar Dört yandan gavuru böldü çıktılar Kol-kırmızı aç arslanlar bizimdir (Gökalp 1988: 49-50)</i>
--	---

3. Türk askerine yapılan dualar ve iyi dilek temennileri

Âşıklar, vatanlarından binlerce kilometre uzakta savaşan Türk askerlerini dualar ve iyi dilek temennileriyle desteklemişlerdir. Yapılan dualarda, genellikle, Allah'tan Türk askerine kuvvet ve cesaret vermesinin, Türk askerini koruması ve muzaffer kılmasının talep edildiği görülür. Bununla birlikte bulunan iyi dilek temennileri de bir nevi dua niteliğinde değerlendirilebilir.

<i>Size kuvvet versin ol Gani Settar Hakk'ın muradını yapar mukadder</i>	<i>Dursun Cevlani'nin askeri, Saklasın cenabil bâri.</i>
--	--

*Kore toprağında yatan şehitler
Veda olsun vatan size minnettar...*

(Kaya 2013: 388)

*Türk'ün kahramanı, Türk'ün aslanı
Senin avazından çınlasın Kore
Bir haykırsan ünün tutar cihanı
Allah Allah sesin dinlesin Kore...*

(Aydın Orhan 1999: 301)

*Türk ordusu bütün imanlı dinli
Kimi yaralanmış döşleri kanlı
Harp uğrunda ölen şerefli şanlı
Bütün tarihlerde yer alır İnşallah*

*Piyade, topçu süvari,
Kore'de arslanlarımız*

(Cevlani-Kaya, 1999: 44)

*Dört kitabın ehline baş olanı
Bir birliğe girip, gardaş olanı
Türk'e Amerika yoldaş olanı
Galib et cümlesin, düşmana Allah...*

(Uslu 2011: 307)

*Binbaşı, yüzbaşı taburun düzer
Tahsin Yazıcı da cepheyi gezer
Erler emir aşır düşmanı ezer
Ruslar da zevalin bulur İnşallah*

(Şengel-Erçökük 2004: 41)

4. Düşman askerinin tahkir ve tezyif edilmesi

Şiirlerde sıklıkla işlenen bir başka konu ise düşman askeridir. Âşıklar daha önce de değinildiği üzere şiirlerinde bir yandan Türk askerini överken bir yandan da düşman askerini çeşitli şekillerde yermişlerdir. Söz konusu yergi bilhassa düşmanın askeri özellikleri üzerinedir. Kuzey Koreli ve Çinli düşman askerleri cesaret, güç, yetenek gibi askerlik mesleği için gerekli olan başat nitelikler bakımından zayıf gösterilmişlerdir. Diğer taraftan bazı şiirlerde düşmana hakaretler yöneltildiği de dikkat çeker. Bu hakaretlerin küfür boyutuna ulaştığı şiirler de mevcuttur.

*Gücünü bilirler elbet kızillar
Senin heybetini görmeden yılar
Çizmenle ezilen katil aylar
Elinden öpecek inan Mehmetçik*

*Türkler geldi diye kaçtı kızillar
Gideceği yolu şaştı kızillar
İlk günden telaşa düştü kızillar
Vermedi hasmına aman Mehmetçik...*

(Köktürk 2011: 149)

*Düşmana karşı yok bir biçaremiz
Hep arşları pençeli her dilaramız
Piç çenberin yardı celal boramız
Yayıldı müjdeler her yana Allah*

*Düşman saflarını yarıp da çıktı
Köpek sürüsünü kırıp da çıktı
Sancağı sineye sarıp da çıktı
Hiç leke konmadan elvana Allah...*

(Uslu 2011: 309)

Sonuç

Savaşlar toplumları birçok açıdan olumsuz yönde ve derinden etkileyen olaylardır. Türk askerinin Kore'de savaşa gitmesi Türk toplumunda heyecan ve

endişe uyandırmıştır. Anadolu topraklarından binlerce kilometre uzakta olan savaşın yıkıcı etkileri toplum tarafından hissedilmemiştir. Ancak askerin orada olması milli bir mesele olarak görülmüş, olaylar yayın organları aracılığıyla takip edilmiştir. Toplumun birer ferdi olan âşıklar da Kore'deki gelişmeleri yayın organları aracılığıyla takip etmişler ve edindikleri bilgileri sanatları vasıtasıyla halkla paylaşmışlardır. Bu durum yükselişe geçen âşık tarzı şiir geleneğinde yazılı destancılık geleneğinin tekrar canlanmasına vesile olmuştur. Âşıklar Kore'ye dair vücuda getirdikleri destanlarında savaş öne çıkan yönleriyle ele almışlar, Türk askerinin gücünü ve kahramanlığını överek düşmanı küçümsemişlerdir. Dikkat çeken başka bir husus ise sonraki yıllarda âşıkların Türk tarihindeki kahramanlıkları ele aldıkları şiirlerde Kore Savaşı'na fazlasıyla yer vermemiş olmalarıdır. Bunun nedeni ise bu savaşın Türk milletinin bağımsızlığına yönelik bir hareket olmamasıdır.

Örnek Şiirler

Kore Harbi Şehitleri Destanı / Âşık Talibî Coşkun

“Sene bin dokuz yüz elli yılında
Kore Harbi bu cihanın dilinde
Bu cepheler Amerikan ilinde
Türkler harbe girdi zafer yolunda

Ordunun başında General Tahsin
Müttefik devletler ayağa kalksın
Çin ordularını ateşe yaksın
Şehitlerimizin kanları aksın

Komutan Albayla en genç Teğmenler
Alaylar yürüdü doldu meydanlar
Komünist Moskoflar mundar insanlar
İnsanlık ne bilsin öyle hayvanlar

Kumanda veriyor Türk Generali
Tacından düşesin düşman kıralı
Kimi şehit düştü kimi yaralı
Dünya yazar bozar aklı karalı

Komünist Uruslar hem de Bolşevik
En adi bir millet hem de dalkavuk
Bunlardan kıymetli bir tüysüz tavuk
Dinleri pek zayıf yüzleri soğuk

Bu harbe ne diyor İngiliz itler
Şu hain Urus da Çinleri fitler
Bağrını yesin pireler bitler
Aslan mı boğacak şu uyuz itler

Erlerimiz gitti Kore harbine
Allah uğratmasın düşman darbına
Tanrı kavuştursun ana yurduna
Analar yanıyor evlat derdine

Karar verdi hep müttefik devletler
Bu birlikte oldu sai gayretler
Düşmanlara göğüs geren evlâtlar
Türklerde yiğitlik bütün kuvvetler

Kızıl Çinler her tarafı sardılar
Allah Allah deyü harbe girdiler
İlk hücumda bir kaç şehit verdiler
Sonra Çin'in çemberini kırdılar

Birleşmiş milletler sözünde dursun
Birlikte Urus'u Çinleri kırsın
Açın ıradyolar havadis versin
Türk'ün yiğitliğini her millet görsün

Cepheye yürüdü şanlı Türk alayı
Şiddetli çarpıştı kahraman Tugayı
Her ana doğuramaz böyle bir subayı
İnşallah tutuğu gelir kolayı

Geride teğmenler önde yüzbaşı
Vatanperverleri zafer güneşi

Ta'ruza başladı her vatandaşı
Türk evlâtları hep din kardaşı

Kore'de harp bayrağını diktiler
Amerikan askerini geri çektiler
Kafalar kestiler kanlar döktüler
Düşmanların bellerini büktüler

Hazır durur Yirmi beşinci Tümen
Kollarda kuvvet var kalplerde iman
Düşmanlar korkuyor Türkler çok yaman
Çinler bağılıyor "Yeter el aman"

Emir geldi Türkler ta'ruza kalkın
Bu meydan savaşı süngüler takın
Düşmanın yıkılma zamanı yakın
Size yoldaş olsun nusreti Hakk'ın

Çarpışıyor Kore kahramanları
Tarihe yazıldı yiğit şanları
İlgit ılgıt aktı şehit kanları
Kore'de kaybettik bazı canları

Türkler savaşırken titriyor yerler
Allah muin olsun hem peygamberler
Şehitler üstüne saçıldı nurlar
Göğsünde kudret yıldızı parlar

İleri sürdüler Urus'u Çin'i
Onların zaten yok imanı dini
Her iki taraftan döktüler kanı
Gafil durma düşman hasmını tanı

Uruslar mı oldu Çin'in atası
Kızılların çoktur burda hatası
Arşa çıktı Allah Allah sedası
Din kuvveti peygamberler nidası

Devletler toplandı ilk konferansa
Her millette bir iddia varışa
Durmayıp vuralım Çin'e Urus'a
Bütün dünya üzerine yürüse

Yardımcımız Allah şanımız sancak
Türklük şerefini güderiz ancak
Dünyayı buladan şu Urus alçak
Yeter gayri düşman silahtan el çek

Moskof'a güvendi ey kızıl küffar
Bizim güvencimiz ol ismi Gaffar
On düşmanın aslanıdır bir nefer
Kore dağlarında başladı zafer

Şerefli gayretle girdik hücumu
Kırılsın düşmanlar sen de acıma
Kanlı mendilimi verin bacıma
Ağlasın kanımı sürsün saçına

Kore'de Türk askerlerinin izi
Kan ile yoğruldu deresi düzü
Kimi şehit düştü kimisi gazi
Allah'a emanet eyledik sizi

Size kuvvet versin ol Gani Settar
Hakk'ın muradını yapar mukadder
Kore toprağında yatan şehitler
Veda olsun vatan size minnettar

Her muharebede Türkler şan verdi
Düşmanlar kırıldı hep de yan verdi
Çokları vatan uğruna can verdi
İnşallah mahvolur şu kızıl ordu

Mehmetçikler harbe girdi
Kore'de bazıları şehit düştü arada

Sağ olanlar gelir erer murada
Ana baba yol bekliyor burada

Hep birlikte mahvetmeli Urus'u
Toprağı çok bu dünyanın yarısı
Ekmekleri yenmez gilgil darısı
Namusu düşünmez kızı karısı

Ortadan kaldırmalı Urusları
Onlar icat etti komünisleri
Süpürüp atmalı böyle pisleri
Kırılsın dünyanın şu el bezleri

Bizim için yoktur asla farimek
Göğüs gerip vatan için yürümek
Anayasamızı daim korumak
Bize çok değil yurt için erimek

Dünyayı sızlattı şu Kore harbi
Şimali Afrika Cenubu Garbi
Sıdk ile vuralım düşmana darbi
Hem top tüfek hem süngü harbi

Kendi cesur Türk'tür sözü türküdür
Bir hamlede bin düşmanı ürkütür
Her savaşta düşmanları korkudur
Cehd edin kardaşlar Allah bakidir

Türkler harbe girdi gayet şiddetli
Heyecanlı heybetli hem de hiddetli
Ordumuz hazırdır size imdatlı
Sılda analar ağlar firkatli

Yatan şehitlere mezar kazıldı
Onların alınına böyle yazıldı
Amerikan kolordusu bozuldu
Çinlerin askeri bütün ezildi

Ne savaşlar oldu umumi harpte
Çok şehitler kaldı Şimalde Garpta
Sahipsiz evlâtlar kaldılar sarpta
Onların acısı duruyor kalpte

Asla geri kalmaz Türklerin sözü
Ecdadı kahraman yigittir özü
Kan ile yoğruldu dünyanın yüzü
Savaş kahramanı İnönü Gazi

Ne kanlar döküldü eski harplerde
Hala çırpıntısı durur kalplerde
Süngümüzün ucu uyuz kelplerde
Tarihi destanlar durur ceplerde

Din kardeşlerimiz gitti Kore'ye
Bizim hakkımızı Mevlâ'm araya
Kanlı Dumlupınar hem Sakarıya
O zaman Yunanlılar kaçtı geriye

Firkatli mektubun aldım okuttum
Gözlerimden kanlı yaşlar akıttım
Mevlâ'm ruhsat verir geliyor diye
Senin yollarına kolcu bekittim" (Kaya 2013: 385-391)

Kore Şehitleri Destanı/ Geyceklî Âşık Hasan

"Nice derya geçtik nice karada
Türkiye bir misak durur arada
Meydan süngüsüne girdik
Kore'de düşmanın bağırını yaranlardanız.

Başkent Ankara da kaldı aralı
Kimi şehit düştü kimi yaralı
Hazır ol bahtına kızıl Koreli
Meydanda koç gibi duranlardanız.

Kore'ye varınca süngüyü taktık
Arslanlar gibi düşmana daldık
Kızıl Çin hattını zorladık yardık
Şehitlik şerbetin içenlerdeniz.

Analar bacılar bekler yolumu
Düşman sardı sağımı solumu
Şarapnel parçası kırdı kolumu
Cephede al kanı akanlardanız.

Esirgesin Allah dertten belâda
Askerlerin gözü gönlü sılada
Bir zaman çarpıştık Çanakkale'de
Nice kara günler görenlerdeniz.

Kore'ye dayandı askerin ucu
Gazimiz Yunan'dan aldıydı öcü
Askerin önünde Tahsin Yazıcı
Düşmanın hattını yıkanlardanız.

Bekleyelim biz vatani bucağı
Türk harbe girince açar kucağı
Kışlalar da peygamberin ocağı
Hakkı hakikati bilenlerdeniz.

Âşık Hasan der ki uyarız hemen
Allah'ın emrine etmeyiz gümen
Zalim Kore olmaz inşallah Yemen
Ölüsü gurbette kalanlardanız" (Altınok 2003: 457-459)

Kore Destanı / Baba Salim

"Moskof Teşvik etti Kızıl Kore'yi
Saldırttı Güneye sen dinle anı
Güya fethedecek bütün küreyi
Kıymadan sel gibi akıttı kanı

Gizli silâh verdi hem dahi para
Konmak istiyordu en büyük kâra
Girmek istiyordu her bir diyara
Yok yere mahvetti bunca insanı

Görün ki ne yaptı bu kızıl külhan
İnsanlığa bugün kesildi düşman
Milyonla masumu ettirdi figan
Melânette geçti bugün şeytanı

Durmaz saldırırdı o her tarafa
Zulümle keserdi binlerce kafa
Devletler dur dese bakmazdı lâfa
Güya ki boş buldu koca meydanı

Derhal Amerika sezdi bu işi
Gördü ki sırtardı ayının dişi
Bıraksa dünyaya kesecek fişi
Ateşe verecek bütün cihanı

Yeter artık dedi yapma fiyaka
Nedir bu yaptığın sevilmez şaka
Emin ol sonunda basarsın faka
Görürsün ensende bombardımanı

Ne yaptı Kore'de Amerika bak
Attı kızillara kuvvetli dayak
Ne kelle bıraktı ne kol ne ayak
Kaçmakta buldular derde dermanı

Bir hamlede geçti aştı Seul'i
Doğru Mançurya'ya çevirdi yolu
Ateşe gark etti sağı ve soli
Bütün Kızıl Çin'i tuttu dumanı

Kahpelik yaptılar Kızıl Çinliler
İnsanlığa düşman domuz kinliler

Geçtiler hücumu eğri dinliler
Moskoflar vermişti iş bu planı

Müttefik ordular sargıya düştü
Yüzbinlerce kızıl birden üşüştü
Kahraman Mehmetçik harbe tutuştu
Süngüye geçirdi nice düşmanı

“Allah Allah” diye gürlledi çaktı
Sarılmıştı hemen süngüyü taktı
Kızıl Çinlilerin bağrını yaktı
Koptu başlarına Nuh’un Tufanı

Kahraman General Tahsin Yazıcı
Gürlledi haykırdı o acı acı
Dedi melunlara vurun kırbacı
Yükselttin semaya şerefi şanı

O zaman kükredi Türk aslanları
Türkiye’nin cesur kahramanları
Serdiler yerlere hep düşmanları
Ne kocası kaldı ne nevcivanı

Tunç yürekli cesur Türk Komutanı
Biri temsil eder yüz bin aslanı
Tuttu kâinatı namı ve şanı
Gögüsünde parlıyor şeref nişanı

Mehmetçik Kore’de süngüyü taktı
Türk’ün tarihine sayfalar kattı
Kore Dağlarını çekti yıprattı
Biri bin düşmana okur fermanı

Dalgalandı Çin’de Türk’ün heybeti
Moskofun kalbine verdi dehşeti
Dünyayı titretti azmi savleti
Mehmetçik savaşta geçti aslanı

Süngümüz Kore'de ölümler saçtı
Harp ilminde yeni çığırar açtı
Türk adımı duyan düşmanlar kaçtı
Orada melünler eğdi gerdani

Denizde yürürüz gökte uçarız
Savaşta ölsek de sanma kaçarız
Yüz misli düşmana ateş açarız
Yıkarsız dünyayı hem asumanı

Ey kahraman Türk sen yaşa bin kere
Haykırsan bu cihan döner mahşere
Sana yan bakamaz hiç bir kefere
Çalarsın boynuna tiğ i bürranı

Ey BABA büyük Türk daim var olsun
Dünyalar durdukça bahtiyar olsun
Destanım Yurdum'a yadigâr olsun
Burada hatm eyle işbu destanı" (Duman 1995: 65-68)

Kore Kahramanlarına / Âşık Kemalî Bülbül

"Kore dağlarında attın narayı
Allah Allah diye arslan Mehmetçik
Kızillara mezar ettin orayı
Tarihte en büyük insan Mehmetçik

Alışkın değilsin dursan çenberde
Ölüm için boyun eğmen namerde
Baban deden zafer temin eder de
Görür mü işini noksan Mehmetçik

Savaştan zevk duyan asker oğludur
Hak emrine uyan sadık kuludur
Kendinden büyüğe gayet bağlıdır
Cepheye vardığı zaman Mehmetçik

Haddini bildirmek orda vazifen
Ölsen de şehitsin istemez kefen
Yetişir annenden aldığın çevren
Bununla sarılır yaran Mehmetçik

Zerre kadar çekme vatana hasret
Bütün kuvvetini zamana hasret
Etsinler görenler de namına hasret
Göklere akseder siman Mehmetçik

Elin bombasından üstün yumruğu
Türlere savaşmak Hakk'ın buyruğu
Kanından renk alan şanlı sancağı
Canından da fazla seven Mehmetçik

Gücünü bilirler elbet kızillar
Senin heybetini görmeden yılar
Çizmenle ezilen katil ayılar
Elinden öpecek inan Mehmetçik

Türkler geldi diye kaçtı kızillar
Gideceği yolu şaştı kızillar
İlk günden telaşa düştü kızillar
Vermedi hasmına aman Mehmetçik

Ne karını düşün ne hemşireni
Allah'a emanet ettik biz seni
Kardeşlerin bekler zafer müjdeni
Ulaştır bizlere hemen Mehmetçik

Kökünü koparsan hınzır milletin
Gazadan dönünce hazır şerbetin
Sayfalar doldurur senin şöhretin
Ruhuna okunur Kur'an Mehmetçik

Unutma giderken ettiğin andı
Cefâkâr yazarmın gözü yaşlandı

Tutamaz kendini içi boşandı
Yakışmaz dinime yalan Mehmetçik

İnsanlık uğruna olsan da şehit
Hakkında yazılır vecize beyit
Neslin gibi mertsin ey aslan yiğit
Memleketten sana selam Mehmetçik” (Köktürk 2011: 148-150)

Kore / Âşık Dâimi

“Türk’ün kahramanı, Türk’ün aslanı
Senin avazından çınlasın Kore
Bir haykırsan ünün tutar cihanı
Allah Allah sesin dinlesin Kore

Mehmet sancağını beline bağlar
Onun kızıl kanı sel gibi çağlar
Açılır ovalar yol verin dağlar
Mehmed’in sesinden inlesin Kore

Ey Âşık Dâimi beller bükünce
Düşmanın kanını yere dökünce
Türk aslanı süngüsünü takınca
Kahramanlık neymiş anlasın Kore” (Aydın Orhan 1999: 301)

Kore Destanı / Âşık Nihâni

“Dört bin beş yüz kişi gönüllü
Öz vatandaş şirin canlar bizimdir
Tahsin Yazıcıoğlu Paşamız derler
Dini pulat kumandanlar bizimdir

Şahap Gürler Paşa teftişe gider
İlâhi gidene sen verme keder
Allah diyen kula Hakk yardım eder
Din ulusu aç arslanlar bizimdir

Amerika Cumhur Reisi Turuman
Milletine der ki: Cem olun durman
Türk bizle düşmana hiç vermez aman
Cesaret Türklerin, ferman bizimdir

Turuman Reisicumhur emr-i irade
Kumandanlar başı odur orada
Mac Arthur Paşa'nın geldiği vâda
İyi çalış bu an devran bizimdir

Bu arslanlar gitti Kore harbine
Orya giden kahramanlar bizimdir
"Tahammül gerektir düşman kahrına
Vatanperver bu mevdanlar bizimdir

Bu vatanperverler harbe girer
Vahşî Çinler bize yoktan sürüşür
Dört bin beş yüz kişi vurur, vuruşur
Pulat pençe bu kaplanlar bizimdir

Kaplanlar kurt gibi daldı çıktılar
Düşmana süngüyü saldı çıktılar
Dört yandan gavuru böldü çıktılar
Kol-kırmızı aç arslanlar bizimdir

Gece yatmaz erler silahın yağlar
Teçhizatı tamam cephaneye bağlar
"Allah!" Sedasından sallandı dağlar
Meded diyen bu lisanlar bizimdir

Bunların pazbendi bağı kolunda
Verip erenleri sağ ve solunda
Can verirler devlet, millet yolunda
Şehit düşen nevcivanlar bizimdir

El tetikte erler emire bakar
Bir Mehmet on tane Çinliyi yıkar

Ölümden korkum yok, tetiğin çeker
Mermi atan Müslümanlar bizimdir

Gönüllü erlerin zafer arzusu
Vicdanları yüksek ar ve namusu
Sıladan ayrılmış ana yavrusu
Bağrı yanık bu mü'minler bizimdir

Bu mümin kardaşlar eder kalmakal
Düşmana yakında erişir zeval
Bize yardım eder Gânî Zülcelâl
Fırsat nusret ey zamanlar bizimdir

Bir albay bayanı savaştan nâgah
Harb eden erlere eder ah u vah
Yaraları sarar olmuş baş cerrah
Anam, bacım bu lokmanlar bizimdir

Lokmanlar yaraya sarar dermanı
Velâkin sağaldır keremler kâni
Bunlar için ağlar sızlar Nihânî
Söylenecek bu destanlar bizimdir" (Gökalp 1988: 48-50)

Kore Destanı / Âşık Dursun Cevlani

"Vatanın kolu kanadı,
Kore'de arslanlarımız.
Gece gündüz korur yurdu,
Arslan kahramanlarımız.

Her gün kalbimizde yaşar,
Sevgisi haddinden taşar,
Günde zafer için koşar,
Kore'de arslanlarımız.

Unutmayız hak verneği,
Cephede kurdu derneği,

Ata'dan aldı örneği,
Kore'de arslanlarımız.

Hiç onlara yetmez baha,
Ne dağ dinler ne de saha,
Her biri benzer Fatih'e,
Kore'de arslanlarımız.

Onlar bakmaz her şaşkına,
Yardım ederler düşküne,
Vurur Muhammed aşkına,
Kore'de arslanlarımız

Yüreğimde vardır sızı,
Onlar korur hepimizi,
Ölse şehit, kalsa gazi,
Kore'de arslanlarımız.

Dursun Cevlani'nin askeri,
Saklasın cenabil bâri.
Piyade, topçu süvari,
Kore'de arslanlarımız" (Cevlani-Kaya, 1999: 44)

Kore Savaşı Destanı / Kağızmanlı Cemal Hoca

"Dokuz yüz ellide Kore savaşı
Temaşağâh oldu cihana
Allah Birleşmiş Milletler,
Bel bağladılar Tevrat, Zebur, İncil, Kur'an'a Allah'a

Bu meydana girdi Türk'ün tugayı
Kahraman askerler çekerler yayı
Tekbirlerde yad ederler
Hûda'yı Sıgıncılar ism-i Rahman'a Allah

Türk erinin ünü gelir derinden
Din yolunda geçer can u serinden

Yarub çıktı kızıl piç çenberinden
Boyandı düşman al kana, Allah

Sana imdad eder Hazret-i Habib
Nasrün min Allahi ve fethün garib
Ümidvarım tezden kahrola rakib
Gönül bağlı işbu gümana Allah

Kore sahrasında tekbir sadası.
İnletir dağları, ism-i Hüdası,
İmdada erişsin zamanın gavısı.
O da girsin, işbu meydana Allah.

Varol paşam, sakın eyleme merak
Nusretin yakındır, değildir irak
Ba'de usrin yusra ayetine bak
Bu müjdeyi yazan fermana Allah

Din sahibi enbiyalar serveri
Himmet etsin evliyalar rehberi
Yazıcoğlu'na bağlı bu haberi
Sen nusret ver bu kahramana Allah

Dört bin ismindeki esrar aşkına
Bu esrarda olan envar aşkına
Sevgilin Ahmed-i Muhtar aşkına
Hep İslâmı ırgür devrana Allah

Dört kitabın ehline baş olanı
Bir birliğe girip, gardaş olanı
Türk'e Amerika yoldaş olanı
Galib et cümlesin, düşmana Allah

Bir aciz kulunam, düştüm feryada
Feryad edenlere gelen var dâda
Erenler ordusun gönder imdada
Hitab eyle kutb-ı zamana Allah

Ya Muhammed, Ya Muhammed el-aman
Hep sana muhtaçtır her ehl-i iman
Çokluğuna pek güvenir piç düşman
Gark et cümlesini, tufana Allah

Bile gelsin gâzilerin sultanı
Gâzileri sakla ey Kerem Kânı
Garib sahralarda şehid olanı
Cennette yoldaş et rıdvana Allah

Ümmetin dar anda yad eder seni
Gönder gelsin Hasan'la Hüseyin'i
On iki imamla Hakkın arslanı
İşaret kıl Şah-ı Merdan'a Allah

Ey Yazıcıoğlu ne mutlu başın
Mutlak gâlib erler yaran yoldaşın
Cihana şan verdi Kore Savaşın,
Zeval vermesin bu arslana Allah

Dini bütün şahabkerler teftişe
Gitti düşmanları saldı teşvişe
Şarkın kızıl iti düşmüş telaşa
Eylemiş gönlünü gamhane Allah

Gözlerimiz semalardan süzüldü
Gören hainlerin bağı ezildi
O gittikten sonra düşman bozuldu
Maşallah, çizdiği pılana Allah

Yaşa, paşam yaşa, kudûman kurban
Hep cihan bu hale oldular hayran
Hak size cenneti versin armağan
Yoldaş etsin huri gılmana Allah

Bu millet duacın anarlar seni
Bir hamlede hûn eyledin düşmanı

Bu arslana nusret ver ey
Keremkâni Pençe saldır İran Turan'a Allah

Düşmana karşı yok bir biçaremiz
Hep arşları pençeli her dilaramız
Piç çenberin yardı celal boramız
Yayıldı müjdelere her yana Allah

Düşman saflarını yarıp da çıktı
Köpek sürüsünü kırıp da çıktı
Sancağı sineye sarıp da çıktı
Hiç leke konmadan elvana Allah

İhlas ile sıdkın Mevlâ'ya bağlar
Nusret çağlarıdır gel bak bu çağlar
Allah sadasıyla sarsıldı dağlar
Ün verdikçe çöle, yabana Allah

Ben bu halde iken duydum bir haber
Bu haber cihanda oldu muteber
Alayların bozdu Hacı Altuner
Her arzusunu ver bu civana Allah

Bir muradım vardır, ben kime soram
Yetmiş yıldır sızlar bu derin yaram
Türkleri birleştir, Gani, Zü'l-Kerem
Sen rahmeyle ehl-i imana Allah.

Bediştan'da müslimanlar âh çeker
Türkistan, Buhara ağlar yaş döker
Dağıstanı donguz himinden söker
Rahmin çoktur, rahm et o hana Allah

Kahreyleyip alçak düşmanı şaşır
Cehennem oduyla bağrını pişir
Türk'ün ordusunu Hazar'dan aşır
Ucunu eriştir Kazan'a Allah

Çoğa varır eğer düşsem sıraya
Hep dindaşı cem'et sen bir araya
Kudret melhemini sar bu yaraya
Hiç minnet kalmasın Lokman'a Allah

Bu yaram sızılı sen ilâç eyle
Düşmanımızı kahret, müflis aç eyle
Türk ilini ülkelere taç eyle
Ola mutasarrıf her yana Allah

Biz Türk'üz imanla severiz seni
Sen bak niyazıma ey Keremkâni
Gene Türkleri kıl cihanın ham
Bizi ırgür böyle bir şana Allah

Bu Kore savaşı hayırlı savaş
Sabreyle sonuna bak yavaş yavaş
Düşmanlar başına salınacak taş
O vakit her gören inana Allah

Türk ülkesi gâzilerin yatağı
İnna-fetahna'yı okur sancağı
Türk ilinin vardır altmış üç bağı
Bir keder vermesin bağmana Allah

Arsız düşman birden, ikiden almaz
İnkârı kavîdir, Allahı bilmez
Dinsiz millet bu dünyada yaşamaz
İşte bak, gark etti, al kana Allah

Gelir bu pazara pîrler inşallah
Aşikâre olur sırlar inşallah
Tevhid yıldırımını gürler inşallah
Salar cümlesini şivana Allah

Demirkırat parti bu yurdun varı
Çektirmez millete ah ile zarı

Binlerce yaşasın Celâl Bayar'ı
Bizi çıkaracak seyrana Allah

Adnan Menderes baş bakanımız
Ona bağlı olan on dört hanımız
Onların elinde bu devranımız
Böyle erdik edeb erkâna, Allah

Nuri Yamut orduların serveri
Galib et düşmana Cenab-ı Bâri
Buna da bağlıdır ordular varı
Zaferler ver ordu tekmana Allah

Güneş ufukları seyran olacak
Şarkta Türk'e hudud Evgan olacak
Kafkas dağlarında devran olacak
Kademin bastıra kazana, Allah

Aşkım hastasıyam sağlar içinde
İngiltimi dinle dağlar içinde
Ah u zarım vardır bağlar içinde
Bülbül gibi düştüm figana Allah

Ben bu ilmin okumuşam dersini
Beşaret babında duydum sesini
Kızıl yağnağımın it sürüsünü
Kahredip atacak bir yana Allah

Bu yıl elli iki, kalk al yıldır
Her bir musibetin kemal yıldır
Eyce bil ki şarkın zeval yıldır
Bildirmiştir ehl-i irfana, Allah

Kırım illerinden bize hisse var
Ordumuz Tuna'dan şerbetler içer
Atratik adalar, Türk'e yadigâr
Elimiz erdirir, horana Allah

Gel ey millet çağırılım Allah'ı
Vesile kılalım Resulullahı
Cemâl Hoca kemter kulum ilâhi
Sen bizi bağışla Kur'ana Allah" (Uslu 2011: 306-311)

Kore Savaşı Destanı / Abdülvahap Kocaman

"Dünya nizamını kurup yaşatan
Tarihe şan şeref veren ordumuz
Akıncımız üç kıtayı kuşatan
Kore Savaşı'na giren ordumuz

Savaşa girerse aslandır bazı
Allah Allah derse iniler yazı
Savaşır Türklerin gelini kızı
Dipçikle düşmanı kıran ordumuz

Bir millet doğmamış Türk'ün soyunda
Şan aldı alsancak Japon suyunda
Bin dokuz yüz ellinin Kasım ayında
Dostlara cesaret veren ordumuz

Şanlı Türk evladı her zaman öğün
Nâm aldın dünyada şen ol ve sevin
Seni takdir etti Toraman Beyin
Hasmını yerlere seren ordumuz

Dağlar dayanır mı böylesi zara
Sancağa sarıldı komutan Dora
Atom cellat Türk'e yandıkça Kore
Yedi kat çemberi yaran ordumuz

Kâinat ezberler Türk'ün şanını
Millet vatan için dökülür kanı
Bir eri milyona atar canını
Havada kuş yerde ceren ordumuz

Abdülvahap Türk'ün duasın okur
Kem gözden sakınır nazarlık dokur
Yumruğu çeliktir gövdesi bakır
Düşmana fırtına boran ordumuz" (Kayırhan 2007: 23-24)

Kore Destanı / Nuri Baba

"Kur'an'ı hadisi mütalaa ettim
Kudret kaleminde imla Türk'ündür
O Çinli dediğin aslında cife
Eszel beyanatta dünya Türk'ündür

Kore dağlarında imanın nuru
Buharı kapladı semada günü (güneşi)
Koministin oldu kara düğünü
Göğsümüzü gerin yüksel Türk'ündür

Tahsin Yazıcı'dır at oy komutan
Unutulmaz seni doğuran atan
Kızıl Çinlileri tozlara katan
Karada semada kuvvet Türk'ündür

Albay başüstüne lutfeyle sözün
Binbaşım cephede bekliyor izin
Düşman süngüsünden kıptırmam gözüm
Mü'mün de Müslüm de doğan Türk'ündür

Sen merdan oğlusun yüzbaşı Aslan
Düşmünü pençe vur şenlensin cihan
Sancağında vardır nurdan bir nişan
Şerefe kaim ol İhsan Türk'ündür

Subaylar aslınız Haydar-i kerran
Kılıç vurun kanla dolsun o meydan
Üst çavuş, gedikli siz Kağan Aslan
Cehd eyleyin orda zafer Türk'ündür

Mehmetçikler size yetti kuduret
Türk'ün varlığına eyleyin gayret
Yoldan azgınlara etmeyin hürmet
Vücutta bilekte kuvvet Türk'ündür" (Tozlu-Tozlu 1995: 48-50)

Birinci Kore Destanı / Âşık Osman Telli

"İki çatal olur Türk'ün yüreği
Ebedi kalacak kepmez direği
Harp dediğin ol resulün kurağı
Çalışan o yolu bulur İnşallah

Gurbet ele gidip dağlar aşanlar
Allah Allah deyüp harbe koşanlar
Kore dağlarında şehit düşenler
Evliya sevabın bulur İnşallah

Türk asker aslan canı mı dayanır
Al sancaklar kızıl kana boyanır
Evliyalar enbiyalar uyanır
Cümlesi yardıma gelir İnşallah

Hep kana boyandı Kore'de dağlar
Dağlar meşeler de ahıdır yaşlar
Yerde canavarlar havada kuşlar
Onlardan da kuvvet olur İnşallah

Kore'de ölenler hep şehit olur
Sağ kalan gazinin mektubu gelir
Sorgusuz sualsiz cenneti bulur
Firdasu âlâda kahr İnşallah

Bütün kumandanlar candan çabalar
Üstünüze çadır kurşun tukalar
Ağlaman anam yanmaz babalar
İşin sonu hayır olur İnşallah

Türk ordusu bütün imanlı dinli
Kimi yaralanmış döşleri kanlı
Harp uğrunda ölen şerefli şanlı
Bütün tarihlerde kalır İnşallah

Binbaşı, yüzbaşı taburun düzer
Tahsin Yazıcı da cepheyi gezer
Erler emir alır düşmanı ezer
Ruslar da zavalin bulur İnşallah

Aşk ile zevk ile harbe gidenler
Ezdar olup düşmanları yudanlar
Ol din kardeşlere dua edenler
Şehitler sevabın bulur İnşallah

Dayan harbin ateşine koruna
Şehitler kavuşur hakkın nuruna
Bin can alacağız birin yerine
Ahtimiz yerini bulur İnşallah

Telli Osman'ım der de Hakk'ın yazarı
Sevgili kullara eyler nazarı
Kore'nin bir yanı şehit mezarı
Gazi olup kalanlar gelir İnşallah" (Şengel-Erçökük 2004: 40-41)

İkinci Kore Destanı / Âşık Osman Telli

"Sefere giden askerler
Gurbet eli görür geçer
Zalim düşmanlara karşı
Aslan gibi durur geçer

Türk ordusu bir nam alır
Ölmeyenler gazi kalır
Canları cenneti bulur
Ten dediğin çürür geçer

İnanırız Allah birdir
Hükümün nusratı vardır
Hep askerler seçme erdir
Düşmanları sürür geçer

Cenge kimler dayanacak
Dünya kana boyanacak
Her bir devlet uyanacak
Çin'in kökü kurur geçer

Tahsin Paşa'm başa geçer
Düşmanlara göhsün açar
İşi gücü aslan seçer
Kumandasın verir geçer

Allah Allah der harp eder
Mevla'm getirmesin keder
Kumandanlar başta gider
Tabur bölük yörür geçer

Çalışır vatan uğruna
Sağ sol demez her böğrüne
Süngüler düşman bağrıma
Fırsat ile vurur geçer

Kullarını güreştirir
Kendi yardım ulaştırır
Rus kelebin dolaştırır
Ayağına herir geçer

İnanmam kâfir andına
Kelepçek vursam bendine
Kör Moskof kendi kendine
Karlar gibi erir geçer

Telli Osman der kara bahtı
Cinlerin koynunda tahdı

Teslim eyler payı tahdı
Rusya bize verir geçer” (Şengel-Erçökük 2004: 42-43)

KAYNAKÇA

- Altınok, B. Y. (2003). *Öyküleriyle Kırşehir Türküleri, Destanları, Ağıtları*. Ankara: Oba Kitabevi.
- Armaoğlu, F. (1991). *20. Yüzyıl Siyasî Tarihi (1914-1990) Cilt 1: 1914-1980*. Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Aydın Orhan, Y. (1999). *Âşık Dâimi Hayatı ve Eserleri*. İstanbul: Can Yayınları.
- Cevlani, F.-H. Kaya (1999). *Karşılı Halk Ozanı Âşık Dursun Cevlani (Millî Kültürümüzdeki Yeri)*. Ankara: Yayın Yeri Yok.
- Çavdar, T. (2004). *Türkiye'nin Demokrasi Tarihi (1950'den Günümüze)*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Çobanoğlu, Ö. (2000). *Âşık Tarzı Kültür Geleneği ve Destan Türü*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- Duman, M. (1995). *Trabzon Halk Şairleri*. İstanbul: Anadolu Sanat Yayınları.
- Düzgün, D. (2011). “Âşık Edebiyatı”, *Türk Halk Edebiyatı El Kitabı*, (Ed. Öcal Oğuz), Ankara: Grafiker Yayınları, 283-338.
- Gökalp, M. (1988). *Bardızlı Âşık Nihânî*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Millî Folklor Araştırma Dairesi Yayınları.
- Kaya, D. (2013). *Âşık Talibî Coşkun*. Sivas: Buruciye Yayınları.
- Kayırhan, F. E. (2007). *Abdülvahap Kocaman'ın Hayatı ve Şiirleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Köktürk, Ş. (2011). *Samsunlu Âşık Kemâlî Bülbül Hayatı-Sanatı-Şiirleri*. Samsun: İlkadım Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü Kültür Yayınları.
- Sander, O. (2007). *Siyasi Tarih 1918-1994*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Şengel, Fatma-Özlem Erçökük (2004). *İskenderunlu İki Halk Şairinden Derlemeler*, (Yayınlanmamış Bitirme Tezi), Erzurum: Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.
- Tozlu, Necmettin-Necdet Tozlu (1995). *Âşık İlhami Baba (Nuri Baba)*, Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi Matbaası.
- Uslu, E. (2011). *Kars İli Âşıklık Geleneği İçinde Kağızmanlı Âşık Cemâl Hoca'da Gelenek, Etkileşim ve Eğitim*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yaman, A. E. (2005). “Kore Savaşı'nın Türk Kamuoyuna Yansıması”, *Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, S. 37-38, s. 231-245.